

УДК 378.016:796(477)

DOI: 10.12958/2227-2844-2021-2(340)-2-54-64

**Отравенко Олена Вікторівна,**

кандидат педагогічних наук, доцент;  
доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання  
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,  
м. Старобільськ, Україна.  
yelenot@gmail.com  
<https://orcid.org/0000-0001-8308-5895>

**Бугайова Ліна Павлівна,**

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти  
1 року навчання спеціальності «Середня освіта (Фізична культура)»  
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,  
м. Старобільськ, Україна.  
linabugaeva65@gmail.com  
<https://orcid.org/0000-0003-1462-9654>

**Новицький Леонід Миколайович,**

директор Кремінського ліцею № 4  
Кремінської районної ради Луганської області,  
м. Кремінна, Україна  
novickijl38@gmail.com  
<https://orcid.org/0000-0003-2750-3102>

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ  
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ІННОВАЦІЙ ТА ЛІДЕРСТВА  
В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

В умовах Нової української школи новий зміст освіти спрямовано на формування необхідних компетентностей для необхідної самореалізації в суспільстві та формування нової генерації лідерів. Однією з компетентностей є інноваційність, «що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади» (Державний стандарт початкової освіти, 2018).

У Концепції Нової української школи зазначено, що навчання буде успішним, якщо прийде професійний учитель, який буде вирішувати питання щодо якості викладання на основі дитиноцентризму. Тобто, до дітей має прийти викладач новатор та лідер, який зможе вести за собою інших (Концепція нової української школи, 2018).

Отже, викладачам закладів вищої освіти необхідно зосередити зусилля для того, щоб майбутні вчителі фізичної культури засвоїли необхідний обсяг компетентностей, вміли правильно застосовувати інноваційні методи на уроках фізичної культури у період педагогічної (виробничої) практики та змогли бути лідером для своїх учнів.

Удосконаленню змісту освітнього процесу та професійної підготовки здобувачів в закладах освіти приділяли увагу такі науковці: О. Андрєєва, І. Боднар, О. Марченко, М. Носко, Н. Пангелова, Н. Степанченко, Л. Сущенко, О. Тимошенко, А. Цьось та ін.; методи контролю ефективності, процесу професійної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури розглядали Т. Круцевич, М. Воробйов, Г. Безверхня, Л. Сергієнко та ін.

Проблеми інновацій в закладах освіти вивчали І. Дичківська, Ю. Васьков, Н. Москаленко, О. Отравенко та ін. Важливість проблеми лідерства та розвиток лідерських якостей зазначено в роботах Д. Волківської, Б. Голоवेशко, В. Мороз, О. Косенчук, І. Костирі, Е. Панченко, Г. Тітової та ін. Але ця проблема ще не достатньо розкрита саме в умовах Нової української школи.

Таким чином, актуальність проблеми, недостатній рівень її наукової розробленості зумовили вибір теми дослідження.

*Мета дослідження* – теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови готовності майбутніх учителів фізичної культури до інновацій та лідерства в умовах Нової української школи.

Як зазначають Т. Круцевич, Н. Пангелова, В. Данилко (2017) трактування поняття «фізичне виховання різних груп населення» пов'язане не тільки з процесом виховання особи, а й набуття нею відповідних знань та умінь з використання рухової активності для всебічного розвитку, оздоровлення та забезпечення готовності до професійної діяльності та активної участі в суспільному житті (Круцевич, Пангелова, Данилко, 2017, с.10).

Науковці М. Дутчак, О. Андрєєва, У. Катерина (2018) узагальнюючи та систематизуючи дані наукових джерел з організації фізичного виховання студентів зарубіжних країн, рекомендували розвивати фізичне виховання у закладах вищої освіти не шляхом примусу, а через залучення студентів до рухової активності; створити і підтримувати умови навчання й атмосферу, що сприяють прагненню молоді займатися фізичною культурою та спортом, а також зростанню популярності цих занять (Дутчак, Андрєєва, Катерина, 2018, с. 56).

За О. Отравенко інноваційна функція освітнього процесу пов'язана з підготовкою майбутніх учителів фізичної культури до реалізації різних нововведень, сучасних досягнень науки, передового досвіду. Найважливіше призначення професійної підготовки здобувачів за спеціальністю «Середня освіта (фізична культура)» полягає в перебудові їх мислення, формуванні аналітичних та дослідницьких умінь. Важливо,

щоб кожен студент усвідомив сутність інноваційних процесів у професійній діяльності, навчився використовувати їх можливості. У зв'язку з цим необхідно на лекціях та практичних заняттях вирішувати завдання, які пов'язані з розвитком особистісного та професійного зростання майбутніх фахівців, їх готовністю до інноваційної діяльності та творчо їх реалізовувати у цілісному освітньо-інформаційному просторі закладу вищої освіти (Отравенко, 2019, с. 228).

Концепція «Нова українська школа» проголошує збереження цінностей дитинства, необхідність гуманізації навчання, особистісного підходу, розвитку здібностей учнів, створення навчально-предметного середовища, що в сукупності забезпечують психологічний комфорт і сприяють вияву творчості та лідерських якостей дітей. В концепції зазначено, що новий зміст освіти, оснований на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві для учителів (Концепція нової української школи, 2018).

Нам імпонує думка Н. Москаленко (2015), що інноваційні технології це процесуально структурована сукупність прийомів і методів, спрямованих на вивчення, актуалізацію та оптимізацію інноваційної діяльності, у результаті якої створюються нововведення, які називаються якісні зміни (Москаленко, 2015, с. 35).

В умовах Нової української школи Н. Пангелова, В. Рубан, С. Женьцяч (2020) звертають увагу на те, що підвищення ефективності уроків фізичної культури в сільській місцевості можливо за рахунок: підвищення оздоровчої та виховної спрямованості уроків; проведення інтегрованих уроків, які включають елементи різних способів виконання рухових дій (різних «шкіл рухів»); побудови уроків з врахуванням психологічних особливостей сільських учнів, їх базових потреб (у саморозвитку, грі, наслідуванні, у набутті досвіду), динамічності дітей; досягнення максимальної рухової активності на уроці (Пангелова Н., Рубан В., Женьцяч С., 2020, с. 265-266). Автори підкреслюють, що виховна спрямованість інтегрованих уроків може бути досягнута за рахунок діалогового спілкування вчителя та учнів з питань збереження здоров'я, ведення здорового способу життя, можливих наслідках нераціональної поведінки та ін. (Пангелова, Рубан, Женьцяч, 2020, с. 267).

У дослідженні взяло участь 60 осіб, з них: 19 студентів (2 дівчини та 17 юнаків) 4 курсу денної форми навчання навчально-наукового інституту фізичного виховання і спорту спеціальності «Середня освіта (фізична культура)» ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (КГ – 10 осіб, ЕГ – 9 осіб) та учні ліцею № 4 (3-а та 3-б класи, які навчаються за програмою Нової української школи) у кількості 41 особа (24 хлопця та 17 дівчат). Учні були розподілені на контрольну (3-а клас, 22 особи) та експериментальну (3-б, 19 осіб).

Відповідно до гіпотези дослідження, нами розроблено педагогічні умови готовності майбутніх учителів фізичної культури до інновацій та

лідерства в умовах Нової української школи: освітній процес набуде ефективності, якщо формування інноваційно-професійної компетентності при викладанні дисциплін циклу професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Середня освіта (Фізична культура)» буде проходити за принципами студентоцентризму та інтегративності; сприяння розвитку лідерських якостей учнівської молоді в умовах Нової української школи засобами фізичного виховання (в період проходження виробничої практики).

Згідно *першої педагогічної умови* – формування інноваційно-професійної компетентності при викладанні дисциплін циклу професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Середня освіта (Фізична культура)» було запроваджено на засадах студентоцентризму та інтегративності інноваційні методи та засоби навчання в наступні дисципліни (таблиця 1.):

*Таблиця 1.*

**Формування інноваційно-професійної компетентності при викладанні циклу професійної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

№	Навчальна дисципліна	Засоби та методи навчання
<i>Основний цикл професійної підготовки</i>		
1.	Вступ до спеціальності	Популяризація професії вчителя фізичної культури
2.	Теорія і методика фізичного виховання	Вирішування педагогічних ситуацій, у формі інтерактивного навчання
3.	Гімнастика	Коригуючі вправи з оздоровчої гімнастики, функціональний тренінг з ігровими елементами
4.	Музично-ритмічне виховання та основи оздоровчого фітнесу	Музично-ритмічні ігри, аеробіка з елементами дихальних вправ, фітболу,
5.	Організація і методика оздоровчої та спортивно-масової роботи	ігрові тренінги, творчі завдання з використанням різних видів рухової активності, розробки сценаріїв і свят
6.	Основи наукової діяльності	Участь у написанні статей та конференцій
7.	Рухливі та рекреаційні ігри	Розвиток культурної компетенції за допомогою національних ігор та традицій
8.	Педагогічна (виробнича) практика	Підготовка документації, проведення уроків фізичної культури та позаурочних заходів в умовах Нової української школи зі спрямуванням на розвиток лідерських якостей.
<i>Вибірковий цикл професійної підготовки</i>		
1.	Інновації у фізичному вихованні учнівської молоді	Використання нових видів рухової активності
2.	Функціональний тренінг з ігровими елементами.	Стрибки, музично-ритмічні ігри, танцювальні вправи, оздоровча гімнастика, дихальні вправи; ігрові ситуації.

Щодо *другої педагогічної умови* – сприяння розвитку лідерських якостей учнівської молоді в умовах Нової української школи засобами фізичного виховання (в період проходження виробничої практики на базі ліцею № 4). В урок фізичної культури було впроваджено нові види рухової активності: *kid's strength* – корегуючі вправи, вправи з оздоровчої гімнастики для тренування м'язів, що підтримують правильну поставу (м'язи спини, черевного преса); *aero kids* – музично-ритмічні ігри та танцювальні вправи для дітей в аеробному режимі; *фінбол* – вправи (великий пружний м'яч від 55 до 75 см в діаметрі, який використовується для занять аеробікою) (Szot Zbigniew red. Aerobik, 2002); *функціональний тренінг «Розумне тіло» з ігровими елементами* – функціональне тренування, спрямоване на поліпшення рухових функцій, які дитина використовує в повсякденному житті. Тренування сприяє розвитку координації, силової витривалості, формуванню правильної постави з використанням ігор та ігрових ситуацій. У структурі лідерських якостей учнів виділяємо такі компоненти:

1) *мотиваційний*: цілеспрямованість, потреба в успіху, активність, ініціативність, зацікавленість, наполегливість, потреба в пізнанні й самопізнанні, в оцінці інших людей, потреба у спілкуванні, самовдосконаленні, самовираженні, самоствердженні;

2) *когнітивно-поведінковий*: знання та уявлення основ лідерства; уміння поводитись в конкретних ситуаціях;

3) *креативно-діяльнісний*: креативність, творча діяльність на уроках фізичної культури; потреба в лідерських та організаторських здібностях.

В освітній процес уроків фізичної культури нами запроваджені інтерактивні методи навчання, які засновані на навчанні через дію, відтворюють ситуації, взаємини, завдання, характерні для повсякденної роботи учнів. Інтерактивні методики розподілили на три групи: кооперативна навчальна діяльність, ігрове навчання, фронтальна робота. Кооперативна навчальна діяльність – модель організації навчання у невеликих групах учнів, які об'єднані однією навчальною метою. Форми: робота в парах, «змінні трійки», «два – чотири – всі разом», «карусель», «акваріум», робота в малих групах (командна робота). Ігрове навчання (ситуативне модулювання) – це будівництво освітнього процесу шляхом залучення учнів до гри. Форми проведення: рольова гра, гра-мандрівка, стимуляційні ігри, імітація. Фронтальна робота – це інтерактивні методи, в яких робота проводиться з усім класом. Форми проведення: «коло знань», «мікрофон», «мозковий штурм», «дерево завдань», дебати, розгляд та аналіз конкретних ситуацій.

Використання таких методів забезпечує творчу співпрацю між здобувачем та вчителем у закладі освіти. Таким чином, під лідерськими якостями ми розуміємо характеристики, що допомагають учням та студентам йти попереду, показувати шлях іншим і вести за собою.

Розроблені нами критерії та показники готовності майбутніх учителів фізичної культури до інновацій та лідерства в умовах Нової

української школи та методики їх діагностики наведені у таблиці 2.

*Таблиця 2*

**Критерії та показники готовності майбутніх учителів фізичної культури до інновацій та лідерства в умовах Нової української школи**

<i>№</i>	<i>Критерії</i>	<i>Показники</i>	<i>Методики діагностики</i>
1.	Мотиваційний	- мотивація до уроків фізичної культури; - потреба до рухової активності та прояву лідерських якостей;	- бесіди з учнями та класними керівниками 3-х класів; - анкетування батьків щодо потреби до рухової активності та прояву лідерських якостей; - діагностика впевненості в собі (тест Райдаса).
2.	Когнітивно-поведінковий	- знання основ лідерства; - формування характеру та лідерських якостей; - культура поведінки	- спостереження за поведінкою учнів; - тест на визначення рівня конфліктності (за Кноблохом – Фальконеттом)
3.	Креативно-діяльнісний	- потреба у лідерських та організаторських здібностях; - творча діяльність на уроках фізичної культури.	Складання анкети; - тест на креативність.

Критерії та показники сформованості лідерських якостей учнів (у період педагогічної (виробничої) практики ми аналізувати за такими рівнями: низький, середній, достатній, високий.

На основі цих критеріїв і показників нами розроблено анкети та виявлено результати педагогічного експерименту.

На етапі констатуючого педагогічного експерименту в навчально-науковому інституті фізичного виховання і спорту нами було проведено роботу з підготовки студентів 4-х курсів до проходження педагогічної (виробничої) практики зі спрямованістю на інновації та лідерство в умовах Нової української школи.

*Таблиця 3.*

**Готовність майбутніх учителів фізичної культури до інновацій та лідерства в умовах Нової української школи, %**

№ п/п	Рівні сформованості готовності студентів 4-х курсів	ЕГ, % 4 курс		КГ, %, 4 курс	
		до експер.	після експерим.	до експер.	після експерим.
1.	Високий	11,2	24,0	12,0	14,5
2.	Достатній	20,4	32,2	21,4	22,0
3.	Середній	36,0	27,4	32,4	34,3
4.	Низький	32,4	16,4	34,2	29,2

Отже з таблиці 3 ми бачимо, що в ЕГ показники високого рівня збільшились майже в 2 рази, в КГ показники не суттєві. Це підтверджує

вирішення нашої першої педагогічної умови, що студентів необхідно ретельно готувати до проходження педагогічної (виробничої) практики не на одній дисципліні, а комплексно з використанням студентоцентрованого та інтегрованого підходів.

*Таблиця 4*

**Порівняльна характеристика сформованості лідерських якостей учнів 3-х класів в умовах Нової української школи, %**

№	Рівні сформованості лідерських якостей	Е ЕГ, 3-б клас, %		КГ, 3-а клас, %	
		до експ.	після експер	до експер.	після експ.
1.	Високий	8,3	14,0	7,6	8,5
2.	Достатній	20,5	32,4	19,4	20,0
3.	Середній	35,2	34,2	35,4	37,3
4.	Низький	36,0	19,4	37,6	34,2

Як свідчать дані таблиці 4 порівняно з КГ в ЕГ (у 3-б класі), кількість учнів з високим рівнем збільшилася з 8,3% до 14,0%, із достатнім – з 20,5% до 32,4%, з середнім – з 35,2% до 34,2%, з низьким – зменшилася з 36,0% до 19,4%. В КГ (3-а клас) зміни незначні.

Таким чином, розроблені нами педагогічні умови готовності майбутніх учителів фізичної культури до інновацій та лідерства в умовах Нової української школи та впроваджені у ліцеї № 4 й навчально-науковому інституті фізичного виховання і спорту підтвердили гіпотезу нашого дослідження.

*Висновки.* Порівняння експериментальних даних засвідчило, що в результаті впровадження педагогічних умов готовності майбутніх учителів фізичної культури до інновацій та лідерства в умовах Нової української школи в експериментальних класах відбулися позитивні зміни. Так, у 3-б класі, кількість учнів з високим рівнем збільшилася з 8,3% до 14,0%. В КГ змін майже не відбулося. Це свідчить про ефективність впровадження інтерактивних методів навчання, функціонального тренінгу з ігровими елементами, ігор та ігрових ситуацій на ініціативність та розвиток лідерських якостей.

Проведене дослідження не вичерпує всіх проблем визначеного дослідження. Подальшого вивчення потребують розвиток особистості учнів початкової школи в умовах інклюзивного навчання.

**Список використаної літератури**

**1. Державний** стандарт початкової освіти. (2018). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>. **2. Концепція** нової української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainiska-shkolacompressed>. **3. Теорія** і методика фізичного виховання: підр. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2 т. [Т. Ю. Круцевич, Н. Є. Пангелова, О. Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т. Ю. Круцевич]. 2-е вид., перероб. та доп. К.: Національний університет

фізичного виховання і спорту України, Вид-во «Олімп. л-ра», 2017. Т. 2: Методика фізичного виховання різних груп населення. 392 с.

**4. Дугчак М.,** Андреева О., Катерина У. Зарубіжний досвід організації фізичного виховання студентів країн, які мають високий рівень залучення населення до оздоровчої рухової активності. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2018. №3. С. 49–58.

**5. Отравенко О. В.** Інноваційні методи навчання як основа якісної професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури. *Open educational e-environment of modern University, special edition*. 2019. С. 222–230. DOI: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s21>.

**6. Бугайова Л. П.,** Отравенко О. В. Майбутній учитель фізичної культури – лідер інновацій. *The XII th International scientific and practical conference «Advancing in research and education»*. 2020. December, 7–10. France: La Rochelle. pp. 292–295.

**7. Бугайова Л. П.,** Отравенко О. В. Сучасні проблеми лідерства майбутніх учителів фізичної культури. *The 17 th International scientific and practical conference «Science, trends and perspectives» (18-19 May, 2020)*. Токуо, Japan, 2020. С. 152–155.

**8. Москаленко Н. В.** Інноваційна діяльність у фізичному вихованні загальноосвітніх навчальних закладів. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки*; уклад. А. В. Цьось, С. П. Козіброцький. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. № 4. С. 35–38.

**9. Пангелова Н. Є.,** Рубан В. Ю., Женьця С. Особливості організації і проведення уроків фізичної культури з учнями початкових класів сільської школи. *Актуальні проблеми і перспективи розвитку фізичного виховання, спорту і туризму*. 2020. С. 258–270.

**10. Szot Zbigniew** red. *Aerobik. Teoria, technika wykonania, metodyka nauczania, przepisy sędziowania*. Wydawnictwo: AWF Gdansk I., 2002. 286 p.

### References

**1. Derzhavnyi** standart pochatkovoї osvity [State standard of primary education]. (2018). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF> [in Ukrainian].

**2. Kontseptsii**a novoi ukrainskoї shkoly [The concept of a new Ukrainian school]. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkolacompressed> [in Ukrainian].

**3. Krutsevych, T. Yu.,** Panhelova, N. Ye., & Kryvchykova, O. D. (Eds.). (2017). *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia* [Theory and methods of physical education]. 2-e vyd., pererob. ta dop. T. 2: *Metodyka fizychnoho vykhovannia riznykh hrup naseleennia*. K.: Natsionalnyi universytet fizychnoho vykhovannia i sportu Ukrainy, Vyd-vo «Olimp. l-ra» [in Ukrainian].

**4. Dutchak, M.,** Andrieieva, O., & Kateryna, U. (2018). *Zarubizhnyi dosvid orhanizatsii fizychnoho vykhovannia studentiv krain, yaki maiut vysokyi riven zaluchennia naseleennia do ozdorovchoi rukhovoї aktyvnosti* [Foreign experience in the organization of physical education of students from countries that have a high level of involvement of



the population in health-improving physical activity]. *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu – Theory and methods of physical education and sports*, 3, 49-58 [in Ukrainian].

**5. Otravenko, O. V.** (2019). Innovatsiini metody navchannia yak osnova yakisnoi profesiinoi pidhotovky maibutnoho vchytelia fizychnoi kultury [Innovative teaching methods as a basis for quality professional training of future physical education teachers]. *Open educational e-environment of modern University, special edition*, 222-230. DOI: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s21> [in Ukrainian].

**6. Buhaiova, L. P., & Otravenko, O. V.** (2020). Maibutnii uchytel fizychnoi kultury – lider innovatsii [The future physical education teacher is a leader of innovations]. *The XII th International scientific and practical conference «Advancing in research and education», december, 7-10.* (pp. 292-295). France: La Rochelle [in Ukrainian].

**7. Buhaiova, L. P., & Otravenko, O. V.** (2020). Suchasni problemy liderstva maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury [Modern problems of leadership of future physical education teachers]. *The 17 th International scientific and practical conference «Science, trends and perspectives» (18-19 May, 2020).* (pp. 152-155). Tokyo, Japan [in Ukrainian].

**8. Moskalenko, N. V.** (2015). Innovatsiina diialnist u fizychnomu vykhovanni zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv [Innovative activity in physical education of secondary schools]. *Fizychno vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi – Physical education, sports and health culture in modern society*, 4, 35-38. Lutsk: Volyn. nats. un-t im. Lesi Ukrainky [in Ukrainian].

**9. Panhelova, N. Ye., Ruban, V. Yu., & Zhentsian, S.** (2020). Osoblyvosti orhanizatsii i provedennia urokiv fizychnoi kultury z uchniamy pochatkovykh klasiv silskoi shkoly [Features of the organization and carrying out of lessons of physical culture with pupils of initial classes of rural school]. *Aktualni problemy i perspektyvy rozvytku fizychnoho vykhovannia, sportu i turyzmu – Current issues and prospects for the development of physical education, sports and tourism*, 258-270 [in Ukrainian].

**10. Szot Zbigniew.** (Eds.). (2002). *Aerobik. Teoria, technika wykonania, metodyka nauczania, przepisy sędziowania.* Wydawnictwo: AWF Gdansk I. [in Polish].

**Отравенко О. В., Бугайова Л. П., Новицький Л. М. Педагогічні умови готовності майбутніх учителів фізичної культури до інновацій та лідерства в умовах нової української школи**

У роботі основну увагу приділено розробці та впровадженню педагогічних умов, визначенню критеріїв та показників готовності майбутніх учителів фізичної культури до інновацій та лідерства в умовах Нової української школи.

Визначені наступні педагогічні умови: формування інноваційно-професійної компетентності при викладанні дисциплін циклу професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Середня освіта (Фізична культура)»; сприяння розвитку лідерських якостей учнівської молоді в умовах Нової української школи засобами фізичного виховання (в період проходження педагогічної (виробничої)

практики). В урок фізичної культури було впроваджено нові види рухової активності: kid's strength, аеро kids, фітбол, функціональний тренінг «Розумне тіло» з ігровими елементами та інтерактивні методи навчання, які засновані на навчанні через дію, відтворюють ситуації, взаємини, завдання, характерні для повсякденної роботи учнів.

Порівняння експериментальних даних засвідчило, що в результаті впровадження педагогічних умов готовності майбутніх учителів фізичної культури до інновацій та лідерства в умовах Нової української школи в експериментальних класах відбулися позитивні зміни. Так, у 3-б класі, кількість учнів з високим рівнем збільшилася з 8,3% до 14,0%. В КГ змін майже не відбулося. Це свідчить про ефективність впровадження інтерактивних методів навчання, функціонального тренінгу з ігровими елементами, ігор та ігрових ситуацій на ініціативність та розвиток лідерських якостей.

*Ключові слова:* готовність, майбутні учителі фізичної культури, педагогічні умови, інновації, лідерство, учні, Нова українська школа.

**Отраченко Е. В., Бугаева Л. П., Новицкий Л. Н. Педагогические условия готовности будущих учителей физической культуры к инновациям и лидерству в условиях новой украинской школы**

В работе основное внимание уделено разработке и внедрению педагогических условий, определению критериев и показателей готовности будущих учителей физической культуры к инновациям и лидерству в условиях Новой украинской школы.

Определены следующие педагогические условия: формирование инновационно-профессиональной компетентности при преподавании дисциплин цикла профессиональной подготовки соискателей высшего образования по специальности «Среднее образование (Физическая культура)»; содействие развитию лидерских качеств учащейся молодежи в условиях Новой украинской школы средствами физического воспитания (в период прохождения педагогической (производственной) практики). В урок физической культуры были введены новые виды двигательной активности: kid's strength, аеро kids, фітбол, функціональний тренінг «Разумное тело» с игровыми элементами; интерактивные методы обучения, основанные на обучении через действие, воспроизводящие ситуации, отношения, задачи, характерные для повседневной работы учащихся.

Сравнение экспериментальных данных показал, что в результате внедрения педагогических условий готовности будущих учителей физической культуры к инновациям и лидерству в условиях Новой украинской школы в экспериментальных классах произошли положительные изменения. Так, в 3-б классе, количество учащихся с высоким уровнем увеличилось с 8,3% до 14,0%. В КГ изменений почти не произошло. Это свидетельствует об эффективности внедрения интерактивных методов обучения, функционального тренинга с

игровыми элементами, игр и игровых ситуаций на инициативность и развитие лидерских качеств.

*Ключевые слова:* готовность, будущие учителя физической культуры, педагогические условия, инновации, лидерство, ученики, Новая украинская школа.

**Otravenko O., Bugayova L., Novitsky L. Pedagogical Conditions of Readiness of Future Physical Education Teachers for Innovation and Leadership at New Ukrainian School**

In the work, the main attention is paid to the development and implementation of pedagogical conditions, the establishment of criteria and characteristics of readiness of future physical culture teachers for innovations and leadership in the conditions of the New Ukrainian School.

The following pedagogical conditions have been determined: development of innovative and professional competence in teaching disciplines of the professional training cycle in higher education applicants majoring in «Secondary Education (Physical Education)»; assistance in the development of leadership qualities of student youth in the conditions of the New Ukrainian school by means of physical education (during the period of pedagogical (work experience) practice).

New types of physical activity have been introduced into the physical education lessons: kid's strength, aero kids, fitball, functional training «Intelligent Body» with game elements; interactive teaching methods based on learning through acting, reproducing situations, relationships, tasks of students' daily activity. Comparison of the experimental data has shown that as a result of the introduction of pedagogical conditions of readiness for innovations and leadership of future physical culture teachers in the conditions of the New Ukrainian School, positive changes occurred in the experimental classes. Thus, in grade 3, the number of students with a high level increased from 8.3% to 14.0%. The control group has shown almost no changes. This demonstrates the effectiveness of the introduction of interactive teaching methods, functional training with game elements, games and game situations for initiative and leadership development.

*Key words:* readiness, future physical education teachers, pedagogical conditions, innovations, leadership, students, New Ukrainian school.

Стаття надійшла до редакції 18.03.2021 р.

Прийнято до друку 30.04.2021 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Караман О. Л.